

חוק הטבות במס וייעוץ במס (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2015*

פרק א': הטבות במס

1. בפקודת מס הכנסה¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 11 –

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) לפני ההגדרה "חייל" יבוא:

"דירת מגורים" – בהגדרתה בסעיף 9(ג) לחוק מיסוי מקרקעין²;

(ב) אחרי ההגדרה "חייל" יבוא:

"יישוב מוטב" – יישוב שבי-31 בדצמבר שלפני שנת המס שלגביה ניתן

הזיכוי לפי סעיף זה, מתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא יישוב סמוך לגבול או יישוב שדירות המגורים שבתחומו, כולן או חלקן, שוכנות מצפון לקו רוחב 750, מדרום לקו רוחב 610 או ממזרח לקו אורך 250, למעט יישוב שעל תושביו חלות הוראות סעיף 11 לחוק אזור סחר חופשי באילת (פטורים והנחות ממסים), התשמ"ה-1985²;

(2) אוכלוסייתו מונה פחות מ-75,000 תושבים, על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

(3) הוא משויך לאשכול 8 או לאשכול נמוך יותר במדרג החברתי-כלכלי, אלא אם כן הוא יישוב סמוך לגבול;

(4) הקמתו אושרה על פי כל דין;

(5) הניקוד הכולל שלו הוא 25 נקודות לפחות;

"יישוב סמוך לגבול" – יישוב שדירות המגורים שבתחומו, כולן או חלקן, שוכנות עד 7 קילומטרים מגבול ישראל עם ירדן, סוריה או מצרים או מגדר המערכת המקיפה את רצועת עזה, או עד 9 קילומטרים מגבול ישראל עם לבנון, והכול בקו אווירי;

"יישוב עירוני בנגב" – עירייה או מועצה מקומית, למעט מועצה אזורית, המשתייכות למחוז הדרום כפי שנקבע בהודעה על חלוקת שטח המדינה למחוזות ונפות ותיאור גבולותיהם, לפי סעיף 3 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948³;

"יישוב צמוד לגבול עימות בצפון" – יישוב שדירות המגורים בתחומו, כולן או חלקן, שוכנות עד 2 קילומטרים מגבול ישראל עם סוריה או לבנון, והכול בקו אווירי;

"יישוב עירוני צמוד לגבול עימות בצפון" – עירייה או מועצה מקומית, למעט מועצה אזורית, המשוויכות לאשכול 6 או לאשכול נמוך יותר במדרג החברתי-כלכלי, ושדירות המגורים בתחומן, כולן או חלקן, שוכנות עד 2 קילומטרים מגבול ישראל עם סוריה או לבנון, והכול בקו אווירי;

* התקבל בכנסת ביום י"ח בכסלו התשע"ו (30 בנובמבר 2015); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 951, מיום ט"ז באלול התשע"ה (31 באוגוסט 2015), עמ' 1566, עמ' 1604.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ו, עמ' 251.

² ס"ח התשמ"ה, עמ' 204.

³ ע"ר התש"ח, תוס' א', עמ' 1.

"מדד הפריפריאליות" – אשכול הפריפריאליות של רשויות מקומיות לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לגבי כל יישוב, ולגבי יישוב במועצה אזורית – לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לגבי כל יישוב במועצה האזורית או לגבי המועצה האזורית, לפי הנמוך; "המדרג החברתי-כלכלי" – אפיון רשויות מקומיות וסיווגן באשכול לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לגבי כל יישוב, ולגבי יישוב במועצה אזורית – לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לגבי כל יישוב במועצה האזורית או לגבי המועצה האזורית, לפי הנמוך";

(ג) אחרי ההגדרה "משכורת מיוחדת" יבוא:

"ניקוד כולל", של יישוב – הניקוד הכולל של היישוב המתקבל מחיבור הניקוד החברתי-כלכלי, ניקוד הפריפריאליות וניקוד הסמיכות לגבול של אותו יישוב, מעוגל למספר השלם הקרוב;

"ניקוד חברתי-כלכלי" – 35% ממספר הנקודות כמפורט להלן, לפי העניין:

מספר נקודות	אשכול במדרג החברתי-כלכלי
100	1
90	2
80	3
60	4
30	5
15	6
;0	7 ומעלה

"ניקוד סמיכות לגבול" – 25% ממספר הנקודות כמפורט להלן, לפי העניין:

מספר נקודות	יישוב
100	יישוב סמוך לגבול
;0	יישוב אחר

"ניקוד פריפריאליות" – 40% ממספר הנקודות כמפורט להלן, לפי העניין:

מספר נקודות	אשכול במדד הפריפריאליות
100	1 או 2
80	3
50	4
30	5
10	6
;0	7 ומעלה

"פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה" – הנתונים המופיעים בפרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הידועים ב־31 בדצמבר שלפני שנת המס שלגביה ניתן הזיכוי לפי סעיף זה; הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה תפרסם, עד יום ג' בטבת התשע"ז (1 בינואר 2017), מדד פריפריאליות ומדרג חברתי-כלכלי לגבי כל אחד מהיישובים הנמצא בתחום שיפוטה של מועצה אזורית, בנפרד";

(2) בסעיף קטן (ב) –

(א) במקום פסקאות (1) עד (3) יבוא:

(1) מי שהיה במשך כל שנת המס תושב ביישוב מוטב שהניקוד הכולל שלו הוא בין 25 נקודות ל-49 נקודות, זכאי באותה שנה לזיכוי ממס בשיעור של 7% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת הכנסה של 132,000 שקלים חדשים.

(2) מי שהיה במשך כל שנת המס תושב ביישוב מוטב שהניקוד הכולל שלו הוא בין 50 נקודות ל-59 נקודות, זכאי באותה שנה לזיכוי ממס בשיעור של 10% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת הכנסה של 162,000 שקלים חדשים.

(3) מי שהיה במשך כל שנת המס תושב ביישוב מוטב שהניקוד הכולל שלו הוא 60 נקודות לפחות, זכאי באותה שנה לזיכוי ממס בשיעור של 12% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת הכנסה של 192,000 שקלים חדשים.

(א3) (א) מי שהיה במשך כל שנת המס תושב ביישוב מוטב שהוא יישוב עירוני בנגב, ייוסף לזיכוי ממס שהוא זכאי לו לפי פסקאות (1) עד (3), לפי העניין, שיעור של 6% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית ולתקרת ההכנסה ייוסף סכום נוסף על הסכום הקבוע בפסקאות (1) עד (3), לפי העניין, של 30,000 שקלים חדשים; ואולם אם היישוב האמור משויך לאשכול 3 או לאשכול נמוך יותר במדרג החברתי-כלכלי, ייוסף סכום נוסף כאמור של 42,000 שקלים חדשים.

(ב) מי שהיה במשך כל שנת המס תושב ביישוב מוטב שהוא יישוב צמוד לגבול עימות בצפון, ייוסף לזיכוי ממס שהוא זכאי לו לפי פסקאות (1) עד (3), לפי העניין, שיעור של 1% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית ולתקרת ההכנסה ייוסף סכום נוסף על הסכום הקבוע בפסקאות (1) עד (3), לפי העניין, של 6,000 שקלים חדשים.

(ג) מי שהיה במשך כל שנת המס תושב ביישוב מוטב שהוא יישוב עירוני צמוד לגבול עימות בצפון, ייוסף לזיכוי ממס שהוא זכאי לו לפי פסקאות (1) עד (3), לפי העניין, שיעור של 6% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית ולתקרת ההכנסה ייוסף סכום נוסף על הסכום הקבוע בפסקאות (1) עד (3), לפי העניין, של 36,000 שקלים חדשים; אין בזכאות לפי פסקת משנה זו כדי לגרוע מזכאות לפי פסקת משנה (ב).”;

(ב) בפסקה (4), המילים “על אף הוראות פסקאות (1) עד (3)” – יימחקו, ובכל מקום, במקום “באותן פסקאות” יבוא “בסעיף קטן זה”;

(ג) אחרי פסקה (4) יבוא:

“(א4) תושב של יישוב שחדל להיות יישוב מוטב, זכאי בשנת המס שבה חדל היישוב להיות יישוב מוטב (בפסקה זו – שנת ההפסקה) ובשנת המס שלאחריה, לזיכוי ממס על פי הניקוד הכולל של היישוב בשנת המס שקדמה לשנת ההפסקה, ובלבד שהיה תושב היישוב האמור במהלך כל שנת המס שקדמה לשנת ההפסקה ושנות המס שלגביהן מתבקש הזיכוי לפי פסקה זו, ולא יחולו לעניין זה הוראות פסקה (4); חזר היישוב להיות

ישוב מוטב בשנת המס שלאחר שנת ההפסקה לא יינתן באותה שנת מס זיכוי ממס לפי פסקה זו;

(ד) בפסקה (6), במקום הרישה עד המילה "יתואם" יבוא "הסכומים הנקובים בסעיף זה יתואמו, החל משנת המס 2020" ובמקום "עליו" יבוא "עליהם";

(3) בסעיף קטן (ג), במקום "עד לסכום ההכנסה הנקוב בסעיף קטן (ב)(3) רישה" יבוא "עד לסכום של 160,560 שקלים חדשים", ובמקום "לזיכוי לפי הוראות סעיף קטן (ב)" יבוא "לזיכוי אחר לפי הוראות סעיף זה";

(4) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות לענין הוכחת מרכז חיים ביישוב לשם קבלת הטבת מס לפי סעיף זה.

(ו) המנהל יפרסם ברשומות ובאתר האינטרנט של רשות המסים, עד ה-15 בינואר של כל שנת מס, את רשימת היישובים המוטבים וכן את הניקוד הכולל של כל יישוב כאמור, לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה; ברשימה כאמור יפרסם המנהל גם את היישובים שחדלו להיות יישובים מוטבים באותה שנת מס.

(ז) בתוך שלוש שנים מיום כ' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2016) יערוך בנק ישראל מחקר לבחינת השפעתן של הטבות המס על יישובים מוטבים ויגישו עם מסקנותיו לוועדת הכספים של הכנסת; המחקר יבחן, בין השאר, את אלה:

(1) השפעות מתן ההטבות במס ליישובים על תחומי רווחה וחינוך;

(2) השינוי בגודל האוכלוסייה ביישוב, לפי פילוח של האוכלוסייה והיישובים;

(3) שינויים שחלו במעמדו החברתי-כלכלי של היישוב.

2. בחוק סיוע לשדרות וליישובי הנגב המערבי (הוראת שעה), התשס"ז-2007⁴ –

(1) בסעיף 5 –

(א) בסעיף קטן (ב), ברישה, אחרי (ה) ו-(ו) יבוא "ועד יום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014)";

(ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) פקודת מס הכנסה תיקרא לגבי התקופה שמיום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015) עד תום תקופת ההארכה לפי סעיף (ו) כך שבסעיף 11, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) מי שהיה במשך כל שנת המס תושב אזור קו עימות דרומי, זכאי באותה שנה לזיכוי ממס בשיעור של 20% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת הכנסה של 241,080 שקלים חדשים, ובלבד שאם הוא זכאי לזיכוי כאמור וכן לזיכוי אחר לפי הוראות סעיף זה, הברירה בידו לבחור באחד מהם; לענין זה, "אזור קו עימות דרומי" – כהגדרתו לפי חוק סיוע לשדרות וליישובי הנגב המערבי (הוראת שעה), התשס"ז-2007";

(2) בסעיף (ו), במקום "בסעיף (ב) לחוק זה" יבוא "בסעיף (ב) או (ג) לחוק זה, לפי העניין".

⁴ ס"ח התשס"ז, עמ' 459; התשע"א, עמ' 1023.

3. תחילה, הוראות מעבר ושמירת תוקף
- (א) תחילתו של פרק זה ביום כ' בטבת התשע"ו (1 בינואר 2016) (בסעיף זה – יום התחילה).
- (ב) תושב של יישוב שערב יום התחילה היה זכאי לזיכוי ממס לפי הוראות סעיף 11 לפקודה בנוסחו ערב יום התחילה, והיישוב חדל להיות יישוב מוטב לפי הוראות סעיף 11, כנוסחו בחוק זה, זכאי בשנות המס 2016 ו-2017 לזיכוי ממס לפי הוראות סעיף 11 לפקודה בנוסחו ערב יום התחילה, ובלבד שהוא היה תושב היישוב האמור בשנת המס 2016 או שנת המס 2017, לפי העניין, ולא יחולו לעניין זה הוראות סעיף 11(ב)(4) לפקודה.
- (ג) תושב של יישוב שערב יום התחילה היה זכאי לזיכוי ממס לפי הוראות סעיף 11 לפקודה בנוסחו ערב יום התחילה, ובשנות המס 2016 ו-2017 הוא זכאי לזיכוי ממס לפי הוראות סעיף 11(ב)(1) לפקודה בנוסחו בחוק זה, ויוסף לזיכוי ממס שהוא זכאי לו בשנות המס האמורות שיעור של 2% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית ולתקרת ההכנסה ויוסף סכום נוסף על הסכום הקבוע בסעיף 11(ב)(1) לפקודה בנוסחו בחוק זה בסך של 24,000 שקלים חדשים.
- (ד) תושב של יישוב במועצה אזורית שלפחות מחצית מיישוביה הם יישוב מוטב כהגדרתו בסעיף 11 לפקודה בנוסחו בחוק זה ומתקיימים לגבי אותו יישוב הוראות פסקאות (2) עד (4) להגדרה "יישוב מוטב" יהיה זכאי בשנות המס 2016 ו-2017 לזיכוי ממס בשיעור ובתקרה כאמור בסעיף 11(ב)(1) לפקודה בנוסחו בחוק זה, אם הוא היה תושב היישוב האמור בשנת המס 2016 או שנת המס 2017, לפי העניין, ולא יחולו לעניין זה הוראות סעיף 11(ב)(4) לפקודה.
- (ה) מי שהיה במשך כל שנת המס 2015 תושב היישובים מזרעה, בית ג'ן, כסרא סמיע, ערד, בית שאן, חצור הגלילית או יישוב בתחום שיפוטה של המועצה האזורית אילות או המועצה האזורית ערבה תיכונה, זכאי באותה שנה לזיכוי ממס בשיעור של 11% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת הכנסה של 160,560 שקלים חדשים.

פרק ב': ייעוץ מס

סימן א': מס הכנסה

4. תיקון פקודת מס הכנסה – מס' 215
- בפקודת מס הכנסה⁵ (בסימן זה – הפקודה) –
- (1) בסעיף 131, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב1א) הדוח יפרט דיווח בגין חוות דעת כאמור בסעיף 131ד ועמדה חייבת בדיווח כאמור בסעיף 131ה1";
- (2) אחרי סעיף 131ג יבוא:
- "דיווח בגין חוות דעת – חוות דעת" – חוות דעת בכתב, חתומה על ידי נותן חוות הדעת, שניתנה, במישרין או בעקיפין, לאדם ומאפשרת או נועדה לאפשר יתרון מס, ובלבד שהתקיים לגביה אחד מאלה:
- (1) שכר הטרחה בגין חוות הדעת, כולו או חלקו, תלוי בסכום יתרון המס שיווצר למקבל חוות הדעת;
- (2) היא תכנון מדף;
- "יתרון מס" – לרבות כל אחד מאלה:

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ו, עמ' 270.